

Postlarsin asemakaava-alueen inventointi 2016

Asemakaava-alueen inventointi, Keravan kaupungin asemakaava Postlar ak2272
3-6.5.2016

FM Olli Kunnas
olli.kunnas@kerava.fi

Sisällys

Tiivistelmä.....	1
Johdanto.....	1
Ympäristö.....	2
Esihistoria.....	2
Historiallinen tausta.....	3
Kartta-analyysit.....	4
Työn kulku.....	5
Havainnot.....	5
Tulokset.....	6
Uudet kohteet.....	8
Lähteet.....	10
Kuvat.....	11

Kannen kuva: Inventointialuetta, kuvan oikeassa reunassa Postlarsin/Mattilan tilakeskus.
Kuva. Olli Kunnas

Arkisto- ja Rekisteritiedot

Kaupunki: Kerava

Tutkimuksen laatu: Keravan Postlarin asemakaavan arkeologinen inventointi

Ajoitus: Esihistoriallinen ja historiallinen aika

Peruskartta: 204308

Koordinaatit: ETRS-TM35FIN tasokoordinaatit:
Tutkimusalueen keskikohta: N 6699584, E 396380
ETRS-GK25 tasokoordinaatit:
Tutkimusalueen keskikohta: N 6700790, E 25506513

Maanomistaja: Keravan kaupunki

Tutkimuslaitos: Keravan kaupunki, maankäyttöpalvelut (MV/RHO)

Tutkija: FM (arkeologia) Olli Kunnas

Kenttätöaika: 3-6.5 ja 8-9.6.2016

Tutkitun alueen laajuus: n. 35 ha

Rahoittaja: Keravan kaupunki

Kustannusarvio: 1200 €

Digitaalikuvat:

Arkistoitu kirjeenvaihto:

Diaarinro.

Tutkimushistoria: Jarkko Sarkamo 1964: Kerava. Ali-Kerava.
Tarkastuskertomus. MV/AOA
Jarkko Sarkamo 1965: Tuusulan, Keravan ja
Järvenpään inventointi. Kerava. MV/AOA
Paula Purhonen 1970: Kerava Ali-Kerava Ahjo.
Kaivauskertomus. MV/AOA Matti Nieminen 2003: Keravan
muinaisjäännösinventointi ja historiallisen ajan
muinaisjäännösinventointi 1997–2003.
MV/AOA Olli Kunnas 2014 Keravan yleiskaava 2035
muinaisjäännösten tarkastusinventointi

Alkuperäinen raportti: Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHOA)

Kopio: Keravan Kaupunki

Tiivistelmä

Postlarsin asemakaava-alueella suoritettiin arkeologinen inventointi 3-6.5.2016.

Inventoinnissa tutkittiin pintapuolisesti kaava-alueen pellot ja pari alueelle sijoittuvaa metsäsaarekettä. Alueelta tunnettiin yksi mahdollinen muinaisjäänös, mutta sen lisäksi ei aikaisemmissa inventoinneissa ollut löydetty kiinteitä muinaisjäänöksiä. Alueen topografia on otollinen kivikautiselle asutukselle ja se sijaitsee heti Yli-Keravan (Öfver Kervoby) kylän pohjoispuolella, joten alueelta etsittiin myös historiallisen ajan muinaisjäänöksiä.

Inventoinnin suoritti FM(arkeologia) Olli Kunnas joka toimii myös Keravan kaupungilla kartoittajana. Alueella ei havaittu jälkiä kiinteistä esihistoriallisista tai historiallisista muinaisjäänöksistä, lukuun ottamatta Postlarsin/Mattilan tilakeskusta joka kartta-analyysin ja historiallisten lähteiden perusteella merkittiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Johdanto

Inventointi suoritettiin Keravanjoen länsirannalla sijaitsevalla peltoalueella minne kaupunki on kaavoittanut Postlarsin yleiskaavassa asuin- ja työpaikka alueita. Alueen inventointiin Keravan kaupungin Yleiskaavainventoinnin 2013 ja MV:n lausunnon ja Keravan kaupungin vastineen (26.4.2013 Asemakaava 2272 Postlars OAS) perusteella. Alueelta tunnetaan yksi mahdollinen muinaisjäänös Yli-Kerava Myllypuronpelto 1000009993 (Paja)(Nieminen 2003). Yleiskaavainventoinnin yhteydessä havaittiin että alueen peltoterassit ovat korkeudeltaan 38-42 m mpy. Samoilla korkeuksilla sijaitsevat kaikki Keravan tunnetut kivikautiset asuinpaikkakohteet. Myös Samuel Brotheruksen 1702 kartassa havaittiin peltokuvioden perusteella mahdollisia tonttimaita. Tutkimusalueen eteläreunalla sijaitsee Yli-Keravan mahdollinen kylänpaikka missä nykyään on Keravan kartano.

Inventointi suoritettiin pääosin peltokävelynä joka kattoi koko tutkimusalueen ja koekuopittamalla (5 kpl) topografialtaan potentiaalisia peltoterasseja. Tutkimus suoritettiin huhti-toukokuun vaihteessa 3-6.5. Pintapoiminnan kannalta olosuhteet olivat heikot koska suurin osa pelloista oli ns. levossa joten niitä ei ollut kynnetty syksyllä eikä keväällä, inventointiajankohtana pellon pinta oli kuitenkin vielä näkyvissä ja pintalöytöjä pystyi havaitsemaan. Peltokävelyn yhteydessä havaittiin vanhoille pelloille tyypillisiä löytöjä joista suurin osa oli tiilenkappaleita, lasia ja savikuonaa, löytömateriaali ajoittui 1800–1900 luvuille

ja oli suurelta osin vielä modernimpaa. Peltoalueen laajuuteen ja käyttöikänsä nähden pellonpinnalla havaittua materiaalia oli kuitenkin suhteellisen vähän ja se oli hajanaisesti levittyntä. Ainoat selkeästi havaittavat rakenteet alueella olivat vanhan ladon kivijalan jäänteet, suurehko maakuoppa alueen pohjoisosassa sijaitsevalla metsäsaarekkeella sekä epämääräiset kiviröykkiöt, jotka ovat osittain pellostä poistettuja kiviä ja Ancylysjärven aikaista rantakivikkoa. Inventoinnissa ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Ympäristö

Tutkimusalue sijaitsee Keravanjoen länsirannalla ja se rajoittuu pohjoisessa Ylikeravantiehen ja Koivulantiehen, lännessä alue rajoittuu ns. Öllyrataan, lännessä Myllypuroon ja Keravanjokeen, etelässä alue rajoittuu Postlarinkatuun ja Postlarsin/Mattilan tilaan ja sitä halkoo pohjois-eteläsuunnassa Kytömaantie. Topografialtaan alue muodostuu 35-42 m mpy korkeuskäyrille sijoittuvista pienistä kummuista ja terasseista joista selkeimmät terassit ovat nähtävillä 38 m mpy ja 45 m mpy korkeuksilla. Maaperä alueella on savea. Poikkeuksen peltomaisemassa tekevät muutamat metsäsaarekkeet joilla osasta on rakennuksia. Alueen pohjoisosassa Koivulantien ja Ylikeravantien kohdalla on kaksi mäntykankaista metsäsaarekettä joilla maaperä oli kalliota sekä harjumoreenia.

Esihistoria

Keravan kaupungin alue alkoi nousta merenpinnan yläpuolelle noin 9000–8000 eaa. Itämeren Ancylys-järvi vaiheen aikana merenpinnan korkeus oli n. 50 m nykyistä korkeammalla. Varhainen kivikautinen asutus on ollut hyvin rantasidonnaista ja suurin osa tunnetuista kivikautisista asuinpaikoista sijaitsee muinaisrannoilla. Keravan kivikautiset kohteet ovat sijainneet meren rannoilla. Rantamallinnusten ja Ancylysjärven rantakorkeuden 42 m mpy perusteella varhaisin asutus Keravalla ajoittuu mesoliittisen kivikauden varhaisvaiheeseen. Löytömateriaalin ja löytöpaikkojen korkeuden perusteella kivikauden aktiivisin asutusvaihe Keravalle ajoittuu mesoliittisen kivikauden keski- ja loppuvaiheille. Keravalta tunnetaan kahdeksan kivikautista asuinpaikka ja kahdeksan rekisteröityä irtolöytökohdetta.

Keravan topografiassa esihistoriallisen asutuksen kannalta merkittävä alue on Keravanjoen länsipuolella kulkeva moreeniharju jonka 30–42 m mpy korkeuksilla sijaitsevilla

muinaisrannoilla sijaitsevat kaikki Keravan tunnetut kivekautiset asuinpaikat, osa irtolöytökohteista ja inventoinnissa tutkittava alue.

Keravalta ei tunneta pronssi- tai rautakautisia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Irtolöytöinä on löydyntä kaksi pronssikirvestä, kaksi(kolme) rautakautista helmeä sekä viikinkiaikainen kirves. Keravan alueelta tunnetaan useita ajoittamattomia kiviröykkiöitä, joista osan on epäilty ajoittuvan rautakaudelle. Varmoja rautakautisia yhteyksiä ei nimistöhistoriaa lukuun ottamatta Yli-Keravalle voida todeta.

Historiallinen tausta

Tutkimusalue sijaitsi historiallisen Yli-Keravan (Öfver Kervoby, Öfver Kervo, Överkervoby, Öffuerkerffue) kylän pohjoispuolella. Vuoden 1540 verokirjoissa Yli-Kerava on kuulunut Sipoon Kaukjärven neljännekseen ja Överkervoby on merkitty luetteloon maakirjakylänä. Kylään on kuulunut 6 taloa ja se on maksanut veroa 3 ½ veromarkkaa(Sarkamo 1983,Salminen 2013).

Yli-Keravan kylän talot olivat sijoittuneet todennäköisesti etäälle toisistaan yhä topografisesti havaittaville mäille Keravanjoen länsirannalle. Suur-Tuusulan historiassa varhaisimman asutuksen on katsottu sijoittuvan nykyisen Keravan Kartanon, Lapilanmäen, Heikkilän ja Keravan vankilan alapuolella sijaitsevan kosken eteläpuolelle(Sarkamo s.55 1983), näillä mainituilla alueilla sijaitsevat vuoden 1540 veroluettelossa mainitaan Yli-Keravan kylän muodostaneet talot: Postlars, Heikkilä, Skogster (kantatilat 1543 maakirjassa) ja kolme nimetöntä/tuntematonta (SAY). Asutusta Yli-Keravan alueella voidaan pitää 1500-lukua varhaisempaan, koska jo 1540 veroluettelossa mainitaan 6 taloa. Tämän asutuksen varhaisvaiheet ovat kuitenkin historiallisten lähteiden tavoittamattomissa, varhaisin maininta Keravasta on 1440 luvulta (Sarkamo 1983). Alueella on ollut mahdollisia hämäläisiä eräomistuksia ja nimistön perusteella varhaisimman asutussuunnan on katsottu tulleen Hämeestä minkä rinnalle ruotsalaisen myöhemmän asutuksen mukanaan tuoma nimistö on vakiintunut.(Sarkamo 1983 55,76).

Suuri muutos Yli-Keravan kylässä tapahtuu kun alueen taloista muodostetaan autioitumisen seurauksena Keravan kartanon rälssitila minkä jälkeen alueen kantatilat jatkavat olemassa oloaan kartanon alaisuudessa. Keravan kartanon kantatilan varhaisvaiheet lienevät vuoden

1588 tienoilla ja sen muodostumiseen on vaikuttanut niin kameraalinen kuin asutuksellinen autoituminen jonka seurauksena Kartanoon on liitetty maata alueen muista taloista. Lopullisesti Yli-Keravan kolme veronmaksukyvyttöä tilaa (mm. Postlar) liitetään kartanoon vuoden 1649 tienoilla (Peltovuori 1975 49). Tämän jälkeen kantatilat jatkavat toimintaansa kartanon torppina. Keravan kartanon ja sen alueella sijainneiden tonttien sijainti lienee varmuudella pysynyt samana koko olemassa olonsa ajan ja sen ympärillä ovat säilyneet todennäköisesti myös Heikkilän ja Postlarin kantatilat, jotka muodostavat varhaisen Yli-Keravan ydinalueen.

Kartta-analyysit

Kartanoon liittämisen yhteydessä katoavat talot myös Brotheruksen 1708 kartalta koska näitä ei kartanoon kuuluvina torppina ollut tarkoituksellista kartoittaa (Suhonen 2015 s.47). Torpat tulevat taas näkyviin vuoden 1778 kartassa ja ovat näkyvissä myös Kuninkaan kartastossa (kuva alla ja liite 3).

(Kuninkaan kartasto (Liite 2))

Työn kulku

Inventointialue koostui laajoista peltoalueista (noin 34ha) ja neljästä metsäsaarekkeesta. Pääosa inventoinnista suoritettiin peltokävelynä ja tutkittavat alueet käveltiin läpi kahteen kertaan. Inventointi olosuhteet olivat peltokävelyn kannalta heikohkot, syynä tähän oli peltojen "lepuutusvuoro" minkä seurauksena pellon pinta oli muokkaamatta ja kasvoi ruohoa. Tästä huolimatta peltojen pinnalta löytyi materiaalia, joskin vähänlaisesti. Pääosa löydöistä oli tiiltä ja kuonaa joita havaittiin lähes koko inventointialueelta lukuun ottamatta Kytömaantien länsipuolta missä pintalöytöjen vähyys oli merkittävä. Tihein löytökeskittymä havaittiin inventointialueen keskiosassa olevan pienen metsäsaarekkeen pohjoispuolella olevalla tasanteella, missä löytömateriali koostui pääasiallisesti 1900-luvun materiaalista kuten lasista, tiilistä, muovista jne. Syynä löytöjen määrään lienee aikoinaan metsäsaarekkeella sijainnut lato (nykyään purettu) ja metsäsaarekkeelle tuotu jäte joka on levinnyt saarekkeen ympärillä olevalle peltoalueelle. Pintapoiminnan lisäksi pellolla käytettiin ohutta kairaa ja kaivettiin 5 koepistoa joiden avulla tarkastettiin peltokerroksen paksuutta ja maaperää. Välillä pintapoiminnan yhteydessä käytettiin myös metallinilmaisinta.

Havainnot

Pellon pinnalta tehdyt löydöt koostuivat pääosin tiilestä ja kuonasta, myös pullolasia havaittiin jonkin verran. Merkittävimpiä löytöjä olivat piin kappale (tuluspii) ja kolme kvartsi-iskosta jotka myöhemmin kuitenkin todettiin syntyneen maanmuokkauksen, kuten kyntämisen tms. seurauksena. Löytöjen seassa oli myös jonkin verran punasavikeramiikan palasia jotka olivat peräisin vanhoista salaojaputkista ja kukkaruukuista tms. Osa löydöistä otettiin talteen ja niiden löytöpaikka mitattiin. Koska pellon pinta oli muokkaamaton, olosuhteet olivat pintapoiminnalle heikot. Myös koepistojen kaivamisesta luovuttiin viiden kuopan jälkeen, koska kovettuneesta peltosavesta joka irtosi ainoastaan suurina paloina, havaintojen tekeminen oli lähes mahdotonta. Peltomultakasat tutkittiin myös metallinilmaisimella jonka avulla yhdestä koekuopasta löytyi tehdasvalmisteisen rautanaulan katkelma.

Kairausten ja koepistojen perusteella peltokerroksen paksuus on noin 30-45cm jonka alla maaperä jatkuu savena. Peltomullan seassa oli havaittavissa orgaanisia jäänteitä

aikaisemmilta kyntökerroilta. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat metsäsaarekkeet olivat maaperältään hiekkaa/moreenia.

Alueen pohjoisosan rajalla sijaitsevalla metsäsaarekkeella havaittiin noin 6x4 metrin laajuinen ja noin 1,5-1,8m syvä kuoppa jonka eteläreunan vallissa oli selkeästi havaittava noin 1m levyinen aukko. Kuopan reunalle tehdyssä kairapistossa oli selkeästi havaittavissa kaksoismaannos. Kuoppa saattaa olla ns. perunakellarin jäännös tai syntynyt hiekanotossa, mutta varmaa selitystä sen käyttötarkoitukselle tai ajoitukselle ei voi antaa. Kuopan ympäristöstä ei tehty löytöjä lukuun ottamatta autonrengasta, joten kuoppaa on käytetty myös ns. jätekuoppana. Kuoppa saattaa liittyä metsäsaarekkeen läheisyydessä sijainneeseen Paturin torppaan. Kytömaantien länsipuoleisella peltoalueella ei havaittu edes vähäisiä pintalöytöjä.

Tulokset

Vaikka inventointien maastokäyntien yhteydessä ei tehty selkeitä havaintoja muinaisjäännöksistä, ei tulevien maanmuokkausten yhteydessä varsinkaan historiallisen ajan kohteiden löytymistä alueelta voi pitää mahdottomana. Myös esihistoriallisten jäänteiden löytymistä ei voi sulkea kokonaan pois mutta pintapoiminnan perusteella näiden löytyminen on epätodennäköistä.

Alueen sisällä sijaitseva Postlarin tila (kartta) on Keravan vanhimpia ja se mainitaan jo 1540 veroluettelossa(SAY) Yli-Keravan kylän talona. Nieminen on inventoinnissaan 2003 merkinnyt sepän pajan mahdollisen sijainnin alueen keskellä sijaitsevan metsäsaarekkeen kohdalle noin 400 metrin päähän nykyisestä Postlarin tilasta, viittaukset sepän pajaan on saatu Postlarin talon isännän lempinimestä *Matts Smeds* (Seppä Matti) (Sarkamo 1983 s.265). Postlarin talo on jo maksanut veroa jo 1540 ja topografialtaan Postlarin nykyinen sijainti on rakentamisen kannalta erinomainen ja on todennäköistä että nykyisellä tontilla ja sen ympäristössä mahdollista tehdä havaintoja 1500-luvun tai varhaisemmista rakenteista. Talon paikka on voinut myös muuttua ja toinen mahdollinen sijainti paikka on n. 150m nykyisestä Postlarin talosta etelään sijaitsevalla kalliopohjaisella tontilla missä sijaitsee nykyisin myös kaksi asuinrakennusta. Tätä sijaintia voidaan perustella Samuel Brotheruksen 1708 kartan (kuva) asemoinnin perusteella. Kartassa peltoalueiden pohjoispuolella on mainittu Postlars

Ängen ja peltokuvioiden perusteella paikalla voisi olla tonttimaata. Talojen paikkojen tulkintaa kartalta vaikeuttaa se että Yli-Keravan talot oli yhdistetty 1660-luvulla Keravan Kartanoon (Humleberg) joka oli rälssiä, tämän seurauksen ei kartanon torppia merkitty karttaan (Suhonen s.47 2015). Postlar on taas havaittavissa Kuninkaan kartastossa jossa nykyisen talon kohdalle on merkitty Torppa). (Liite 2)

Toinen mielenkiintoinen karttojen perusteella tehty havainto on Kuninkaan kartastoon merkitty torpan paikka joka sijoittuu kartta-asemoinnin perusteella inventointialueen keskivaiheella sijaitsevalle metsäsaarekkeen lähelle myllypuron länsipuolella. Kyseessä lienee *Paturin* torppa. Taisto Saarentaus on kuitenkin sijoittanut Paturin torpan inventointialueen itäpuolella kulkevan Myllypuron itäpuolelle (Saarentaus 1997), kun taas kuninkaan kartastossa torpan paikka on sijoitettu selkeästi Myllypuron länsipuolelle ks. Liite 2. Alueelle on merkitty 1778 karttaan merkitty (Paturin ängen).

Kartta-analyysin ja historiallisten lähteiden perusteella voidaan Postlarsin/Mattilan (404-1-21) tilan aluetta pitää muuna kulttuuriperintökohteena. Toinen muuksi kulttuuriperintökohteeksi laskettava kohde Kuninkaan kartastoon merkitty Paturin torpan paikka mutta tämän sijaintia ei inventoinnin yhteydessä onnistuttu paikantamaan, myöskään pintalöydöissä ei havaittu selkeää keskittymää minkä perusteella torpan paikkaa voisi varmasti kartalle sijoittaa. Potentiaalisin paikka sijaitsee inventointi alueen koillisreunalla missä pellon pinnalla havaittiin jonkin tiilimurskaa ja yksi tuluspiin kappale. Paikalle tehdyssä koepistossa ei havaittu mitään rakenteisiin viittaavaa.

Postlarin alustavassa asemakaavassa Postlarsin / Mattilan tila on osoitettu asuinpientoalojen alueeksi, jonka kolme asuinrakennusta sekä luhtiaitta on tarkoitettu suojella (sr-merkintä). Tilakeskuksen yhteyteen olisi tarkoitus osoittaa kaksi uutta rakennuspaikkaa, joiden yhteenlaskettu rakennusoikeus olisi 360 k-m² (liite 10). Kaavamääräyksiin sisällytetään määräyksiä uudisrakentamisen sovittamisesta ympäristöön. Inventoinnin perusteella paikalle suositellaan SM-2 merkintää. Paturin mahdollisen torpan paikan ja Myllypuronpellon (Nieminen 2003) poistetun kohteen alueella on mahdollista suorittaa valvontaa pintamaiden poiston yhteydessä jos/kun alueella aloitetaan kunnallistekniikan maarakennustyöt.

Uudet kohteet

- Nimi: Yli-Kerava Postlars/Mattila
 Ikä: Mahdollisesti varhaisempi kuin 1540, varhaisin maininta veroluettelossa 1540
 Varhaisin karttalähde: 1778 Isojako-kartta/Brotherus 1708 (Postlars ängen)

(Brotherus 1708 Yli-Kerava)(Kuva 2)

- Tilamäärä: 1-2 Postlars jakautunut Postlarsiin ja Mattilaan 1782
 Muotoutumisprosessi : Postlars mainitaan veroluettelossa 1540, autioituu 1600 ja siirtyy maksamattomien verojen vuoksi kruunun hallintaan sekä liitetään Keravan kartanoon 1600-luvun lopulla. Postlars jaetaan 1782 Postlarsiin ja Mattilaan, tämän jälkeen tilat säilyvät asutettuna nykyhetkeen asti. Vanhimmat säilyneet rakennukset paikalla 1700-1800 luvulta (aitta).
 Suhde asutushistoriaan: Yli-Keravan kylän alkuperäisiä tiloja
 Maisema: Postlars/Mattila sijaitsee Keravanjoen länsirannalla selkeästi peltomaisemasta erotuvalla kumpareella ja edustaa Keravan kartanon kanssa perinteistä Keravanjoen maisemaa, missä

asuinkeskukset sijaitsevat peltojen ympäröimillä kumpareilla. tontin nykyinen rakennuskanta on lähes kokonaan suojeltua.

Merkittävyys:

Varhaisen Yli-Keravan kylän tilat ovat sijainneet jo vanhastaan hajallaan minkä perusteella paikalla voidaan olettaa säilyneen vähintään 1700-luvun tai sitä vanhempia asutusjäännöksiä. Paikalla pitkään jatkunut asutus on todennäköisesti tuhonnut vanhempia rakenteita, toisaalta alue on väljästi rakennettu minkä vuoksi paikalla on mahdollisesti säilynyt varhaisempia rakenteita. Kohde sijaitsee Keravanjokilaakson perinnemaisemassa ja muodostaa selkeän kokonaisuuden Keravan kartanon kanssa 1700–1800-luvun maaseutuasutuksesta. Varhaisempien jäännösten olemassa oloa ei voida kuitenkaan varmistaa muuten kuin kajoavalla tutkimuksella. Postlarsin kohteen kohdalla tulisi pohtia myös sen liittämistä osaksi (Yli-Kerava (Öfver Kärvoby) Kartano 1000009983) kohdetta laajentamalla kartanon aluerajaus.

Liitteet:

1. Brotheruksen 1708 kartta asemoituna nykykartan päälle
2. Kuninkaan kartasto ja Ylikerava, torppien paikat osoitettu nuolilla
3. Högström och Boisman 1778 kartta Yli-Keravan omistuksista
4. Inventointialue ja havainnot
5. Lähestymiskartta
6. Ilmakuva inventointialueesta
7. Kuvia pintalöydöistä
8. Kaavaehdotus ja Postlarsiin kaavoitettavat rakennuspaikat
9. Postlars/Mattila sijainti ja aluerajaus
10. Kuvataulut 1-3

Lähteet

Painamattomat lähteet:

Historialliset kartat

Carta oppå ytterkärfwo i Sibbo Sochn af åhr 1702. Kansallisarkisto / MH b50a 2/1-3.

Charta Öfwer förrsta delen af Öfwerkärvo Bys Ägör i Nyland Borgo Häräad och Hellsing Tingslag och Tusby Sochn Uprättad år 1778 af Carl Hagström genom Carl Boisman. Keravan kaupunki (kopio kartasta)

Kuninkaankartasto XVI 16. Kartta julkaistu teoksessa: Alanen, T. & Kepsu, S. 1989: Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805 – Konungens kartverk från Finland. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 505.

Muut kartat:

Ilmakuvat ja karttapohjat: Keravan kaupunki Maankäyttöpalvelut 2016

Museoviraston arkeologian osaston arkisto:

Sarkamo, J. 1965: Tuusulan, Keravan ja Järvenpään inventointi. Kerava. MV/AOA

Nieminen, M. 2003: Keravan muinaisjäänösinventointi ja historiallisen ajan muinaisjäänösinventointi 1997–2003. MV/AOA

Kunnas, O.: 2014 Keravan yleiskaava 2035 muinaisjäänösten tarkastusinventointi Suomen asutuksen yleisluettelo. (SAY). <http://www.narc.fi/Arkistolaitos/SAY/> Finlands medeltidsurkunder (FMU) 2552, 2736. Kansallisarkisto, Diplomatarium Fennicum-tietokanta. <http://193.184.161.234/DF/index.htm>

Kirjallisuus:

Peltovuori, R. 1975: Suur-

Tuusulan historia. Tuusula – Kerava – Järvenpää II. Seurakunnan perustamisesta Suomen sotaan 1643–1808.

Saarentaus, T. 1997: Isojaosta sirkusmarkkinoihin. Yli-Keravan kiinteistöjen muotoutuminen kahden vuosisadan kuluessa

Saarentaus, T. 1999: Isojaosta Koffiin. Ali-Keravan kiinteistöjen muotoutuminen kahden vuosisadan kuluessa

Sarkamo, J. 1983: Historiallinen aika seurakunnan perustamiseen. Suur-Tuusulan historia.

Tuusula – Kerava – Järvenpää I. Esihistoriallisesta ajasta seurakunnan perustamiseen 1643.

Salminen, T. 2013: Vantaan ja Helsingin Pitäjän Keskiäika

Suhonen, V.-P. 2008: Maaseudun historiallisten asuinpaikkojen inventointi ohje 2015

Kuvat

1. Panoraama inventointialueen eteläosasta. Oikealla Postlarin tonttimaa. Kuva: N-S Olli Kunnas
2. Panoraama inventointialueen keski- ja pohjoisosasta, keskellä vanha ladon paikka. Kuva: E-W Olli Kunnas
3. Panoraama inventointialueen pohjoisosasta. Auton takana vanha ladon paikka. Kuva: S-N Olli Kunnas
4. Lähikuva pellon pinnasta. Kuva: Olli Kunnas
5. Ancyliusjärven aikaista rantakivikkoa, tutkimusalueen läntisen osan pohjoisreunalla. Kuva: E-W Olli Kunnas
6. Inventointialueen pohjoisosan "auki" olevaa peltoa. Kuva: N-S Olli Kunnas
7. Lähikuva kuopasta inventointialueen pohjoisreunalla. Kuva: S-N Olli Kunnas
8. Inventointialueen pohjoisosaa, terassi n. 40–42 m mpy Kuva: W-E Olli Kunnas
9. Inventointialueen pohjoisosan 45 m mpy terassista., Kytömaantien itäpuolelta. Kuva: S-N Olli Kunnas